

Høringsnotat

Vi viser til Landbruksdirektoratet sitt «*forslag til endring av forskrift om satser i prisutjevningsordningen for melk og satser for produksjonsfløte og tilvirkningsverdi på smør*» med referanse 19/4173—2 som er sendt på høring med svarfrist 20. mai 2019.

Q-Meieriene har følgende innspill til forslaget som er sendt ut på høring:

Volumprognoser

Q-Meieriene registrerer at Landbruksdirektoratet forventer en dårligere melke-/biproduktanvendelse som innebærer at prisutjevningsordningen får lavere inntekter og/ eller høyere kostnader.

Felleskostnader og likviditet

Q-Meieriene registrerer at det er foreslått en likviditetsoppbygging som belaster ordningen med 3 øre per liter melk. Dersom Landbruksdirektoratet holder fast ved at det er nødvendig å styrke likviditeten i ordningen, er det Q-Meieriene sin klare oppfatning at dette må finansieres på annen måte enn foreslått.

Prisdifferensiering

I høringsutkastet vises det til at Prisgruppe 2 «Ikke smaksatte» har en langvarig nedadgående volumtrend, og bare i 2018 var nedgangen 1,8%. At det samtidig er foreslått å øke avgiften på produkter i denne gruppen med 5 øre, mener vi bare vil sette fart på volumnedgangen. Vi innser behovet for å øke inntektene eller redusere kostnadene i ordningen, men mener Landbruksdirektoratet bør unngå likviditetsoppbygging, eller vurdere endringer i andre prisgrupper der volum øker eller konkurransesituasjonen tilsier at produktene tåler dette. Aktuelle produkter som kan vurderes er, etter vår mening, «modnede oster», «tørrmelk og kasein» og «fløte til smør industri». Å øke avgiftene i Prisgruppe 2 med 5 øre vil svekke konkurransekraften for ikke smaksatt melk til dagligvare og trolig ytterligere redusere volumet.

Kapitalgodtgjørelse

Kapitalgodtgjørelsen reduseres med ett øre i henhold til ny beregningsmodell fra LMD, og Q-Meieriene ønsker bare å presisere at beregningsgrunnlaget for kapitalgodtgjørelsen må inkludere all innveid melk som betales til bonde.

Innfrakttillegg

Med bakgrunn i omlegginger hos Tine som medfører redusert kostnad for innfrakt av råmelk, er innfrakttillegget foreslått redusert med 0,7%, samtidig som Statistisk sentralbyrås kostnadsindeks for

lastebiltransport viser en økning på 5,46%. Bakgrunnen for reduksjon av satsene for innfrakt er forståelige, men når reduksjonen gjøres i kommuner der Q-Meieriene har en stor andel melk, for eksempel Hå kommune, vil dette endre konkurransekraften mellom Tine og Q-Meieriene siden vi ikke har mulighet til å gjøre tilsvarende omlegginger med tilhørende kostnadsbesparelse for innfrakt.

Produksjonsfløteverdi

Det er bra at produksjonsfløteverdien foreslås økt fra 21,00 kr til 21,50 kr per liter, men det må nok en gang påpekes at økningen er for liten i forhold til historisk utvikling av melkeprisen. Fra 2007 til i dag har målpris for melk økt vesentlig mer enn fløteprisen, og denne skulle nå vært 23,50 kr per liter.

Annet

Q-Meieriene er fornøyd med at det etter hvert er kommet på plass ordninger som sikrer aktørene tilgang til råmelk til lik pris gjennom riktig kapitalgodtgjørelse og konkurransefremmende tiltak for uavhengige aktører. Lik melkepris gir grunnlag for konkurranse på like vilkår, men Tine har fremdeles markedsandeler fra ■■■% og oppover, og er en superdominant aktør.

Som en superdominant aktør i et lite marked er det viktig at Tine opererer etterrettelig og på en måte som gir forutsigbarhet for andre aktører. Q-Meieriene opplever at praksis rundt utbetalinger av overskudd i Tine Råvare ikke ivaretar dette. Jamfør punkt 2.1 i avtalen mellom Tine og SLF (Landbruksdirektoratet) fra 2012, om utbetalinger av overskudd i Tine Råvare, er det viktig at justeringer ikke kommer uten forvarsel. Eventuelt overskudd må utbetales over pris til bonde påfølgende år, og ikke som en overraskende engangsutbetaling til bonden som gjør det helt umulig for Q-Meieriene å ta kostnaden ut i markedet. Forutsigbarhet er viktig for alle aktørene i ordningen, enten de har egne melkeprodusenter eller ikke.

Q-Meieriene etterlyser en plan for hvordan produksjonsgrunnlaget til norske melkebonder skal opprettholdes når nær 100 millioner liter melk blir «frigjort» ved opphør av støtte til merkevareeksport i Prisgruppe 12. Q-Meieriene mener det er viktig at de frigjorte midlene (omtrent 75 MNOK) blir værende i ordningen og benyttes til å styrke posisjonen til norsk melk. Dette kan gjøres på flere måter, for eksempel ved målrettede tiltak for å fremme mer innovasjon i bransjen, bygge likviditet i prisutjevningsordningen, eller kanalisere pengene gjennom www.melk.no for å styrke konsummelk generelt. På sikt er dette tiltak som kan bidra til å øke etterspørsel og konkurransekraft for norsk melk, gi økt produktmangfold til forbrukerne og dermed sikre produksjonsgrunnlaget for den norske melkebonden.

Vennlig hilsen

Q-Meieriene AS